32. HADİS

ORUCUN BİZİ TUTMASI

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
« إِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ ، فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ، أَوْ قَاتَلَهُ ، فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radıyallahu anh, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurduğunu rivayet etti:

"Hiçbiriniz, oruçlu olduğu gün çirkin söz söylemesin ve kimse ile çekişmesin. Eğer biri kendisine söver veya çatarsa, ben oruçluyum desin"[32]

Açıklamalar

Oruç, aslında tam bir imsaktir. Yani yemeden içmeden, cinsel isteklerinden nefsi tutmak demektir. Bunun yanında ağzını yalan konuşmaktan, kötü söz söylemekten, dedikodu yapmaktan alıkoymak, başkalarına sataşmaktan ve zarar vermekten diğer organlarını da çekmek bu imsak kavramının tabii bir uzantısıdır. Oruçtan beklenen sonucun alınabilmesi için bu noktalara titizlik gösterilmesi gerekmektedir.

32 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No:1243 (Buhârî, Savm 9; Müslim, Sıyâm 163. Ayrıca bk. Nesâî, Sıyâm 42)

Açıklamalar

Her ne kadar yalan konuşmak, gıybet etmek, başkalarına kötü söz söylemek ve sövmek orucu bozmaz ise de faziletini ve oruçtan beklenen asıl neticeyi engeller. Allah'ın emrine uyup yemesini içmesini ve cinsel ilişkilerini terkederek oruç tutan kimsenin, diline de hâkim olması hiç şüphesiz ondan beklenen bir neticedir. İmsak, bu başarıldığı zaman gerçekleşmiş olur.

Yüce Rabbimiz bize merhamet buyurarak sadece yeme, içme ve cinsel ilişkide bulunmanın orucu bozacağını bildirmiştir. Eğer bütün yasaklanmış olan hususlar orucu bozacak olsaydı, bilmeyiz ki kaç kişi oruç tutmayı başarabilirdi? Bu böyle olmakla birlikte, oruçla elde edilmek istenen asıl sonuç, diğer yasaklara karşı da bir irade gücü ve direnç kazanmaktır. Yasaklar konusunda oruçlu iken sair zamanlardan daha titiz davranmak elbette daha uygun olur. Bu sebeple böyle bir gelişme göstermeyen, yalanı dolanı terketmeyen kimsenin aç ve susuz kalmasının Allah katında kıymetinin olmadığını bildiren ikinci hadîs-i şerîf, işte bu gerçeğin ifadesidir. Böyle bir kimse belki oruç borcunu ödemiş olur ama, oruçtan beklenen kemal ve fazileti yakalayamaz.

Oruçlu, bu konularda titiz davrandığı gibi bir başkası kendisine gelip çatar, kötü söyler ya da kavga etmek isterse, ona da bulaşmamalı, gayet nazik bir şekilde "Lütfen, ben oruçluyum" diyerek onu başından savmalıdır. Bu, tam bir irade eğitimi demektir. Oruçlu, sadece orucuyla değil, tüm hareketlerine yansıyan imsak disipliniyle kendisini belli etmelidir.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Oruçlu tam bir imsak disiplini içine girip dilini ve diğer organlarını haramlardan korumalıdır.
2. Yalan, gıybet, koğuculuk gibi yasaklar orucu bozmazsa da orucun fazilet ve sevabına mani olur.
3. Allah katında değer ifade eden oruç, bütün yasaklardan kendisini uzak tutmayı başarabilen kimsenin tuttuğu oruçtur.